

ISSN 2076-586X

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ВІСНИК ЧЕРКАСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Виходить 18 разів на рік
Заснований у березні 1997 року

№ 10. 2016

Черкаси – 2016

**Засновник, редакція, видавець і виготовлювач –
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Свідоцтво про державну перереєстрацію КВ № 21391-11191Р від 25.06.2015**

Матеріали "Вісника" присвячені актуальним проблемам соціально-педагогічної роботи, професійної підготовки спеціалістів соціальної сфери. У публікаціях досліджуються аспекти соціально-педагогічної роботи з різними категоріями населення, зокрема: соціально-педагогічна робота з сім'ями, дітьми та молоддю, людьми похилого віку, підлітками, схильними до адиктивної поведінки; спрямованої на виявлення та розвиток обдарованості дитини; взаємодію фахівців з дитячими, молодіжними та громадськими організаціями; формування професіоналізму спеціалістів соціальної сфери, аналізується міжнародний і вітчизняний досвід соціально-педагогічної діяльності.

Наукові статті збірника рекомендовані викладачам вищої школи, аспірантам, студентам, соціальним працівникам, а також усім, хто цікавиться соціально-педагогічною проблематикою.

Журнал входить до «Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 12 травня 2015 р. № 528).

Випуск № 10 наукового журналу Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки» рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 1 від 30.08.2016).

Журнал реферується Українським реферативним журналом "Джерело" (засновники: Інститут проблем реєстрації інформації НАН України та Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського).

Головна редакційна колегія:

Черевко О.В., д.е.н. (головний редактор); *Боєчко Ф.Ф.*, член-кор. НАПН України, д.б.н., проф. (заступник головного редактора); *Корновенко С.В.*, д.і.н., проф. (заступник головного редактора); *Кирилюк С.М.*, д.е.н., доц. (відповідальний секретар); *Архипова С.П.*, к.пед.н., проф.; *Біда О.А.* д.пед.н., проф.; *Гнезділова К.М.*, д.пед.н., доц.; *Головня Б.П.*, д.т.н., доц.; *Гусак А.М.*, д.ф.-м.н., проф.; *Землюліна Н.І.*, д.і.н., доц.; *Жаботинська С.А.*, д.філол.н., проф.; *Кузьмінський А.І.*, член-кор. НАПН України, д.пед.н., проф.; *Кукурудза І.І.*, д.е.н., проф.; *Лизогуб В.С.*, д.б.н., проф.; *Ляшенко Ю.О.*, д.ф.-м.н., доц.; *Марченко О.В.*, д.філос.н., проф.; *Масненко В.В.*, д.і.н., проф.; *Мігус І.П.*, д.е.н., проф.; *Мінаєв Б.П.*, д.х.н., проф.; *Морозов А.Г.*, д.і.н., проф.; *Перехрест О.Г.*, д.і.н., проф.; *Поліщук В.Т.*, д.філол.н., проф.; *Савченко О.П.*, д.пед.н., проф.; *Селіванова О.О.*, д.філол.н., проф.; *Чабан А.Ю.*, д.і.н., проф.; *Шпак В.П.*, д.пед.н., проф.

Редакційна колегія серії:

Гнезділова К.М., д.пед.н., доц. (відповідальний редактор напрямку "Методика навчання"); *Сердюк З.О.*, к.пед.н., доц. (відповідальний секретар напрямку "Методика навчання"); *Шпак В.П.*, д.пед.н., проф. (відповідальний редактор напрямку "Управління освітою"); *Михальчук О.О.*, к.пед.н., доц. (відповідальний секретар напрямку "Управління освітою"); *Біда О.А.*, д.пед.н., проф. (відповідальний редактор напрямку "Теорія та історія педагогіки"); *Кучай Т.П.*, к.пед.н., доц. (відповідальний секретар напрямку "Теорія та історія педагогіки"); *Архипова С.П.*, к.пед.н., проф. (відповідальний редактор напрямку "Соціальна педагогіка"); *Майборода Г.Я.*, к.пед.н., доц. (відповідальний секретар напрямку "Соціальна педагогіка"); *Данилюк С.С.*, д.пед.н., проф. (відповідальний редактор напрямку "Професійна освіта"); *Лодатко Є.О.*, д.пед.н., проф. (відповідальний секретар напрямку "Професійна освіта"); *Акуленко І.А.*, д.пед.н., проф.; *Бурда М.І.*, д.пед.н., проф., академік НАПН України; *Вовк О.І.*, д.пед.н., доц.; *Грабовий А.К.*, к.пед.н., доц.; *Градовський А.В.*, д.пед.н., проф.; *Гриценко В.Г.*, к.пед.н., доц.; *Десятов Т.М.*, д.пед.н., проф.; *Дімітріна Каменова*, проф. (Болгарія); *Євтух М.Б.*, д.пед.н., проф., академік НАПН України; *Капська А.Й.*, д.пед.н., проф.; *Кондрашова Л.В.*, д.пед.н., проф.; *Король В.М.*, к.пед.н., проф.; *Крилова Т.В.*, д.пед.н., проф.; *Кузьмінський А.І.*, член-кор. НАПН України, д.пед.н., проф.; *Мельников О.І.*, д.пед.н., проф. (Білорусь); *Мілушев В.Б.*, доктор, проф. (Болгарія); *Ничкало Н.Г.*, д.пед.н., проф., академік НАПН України; *Остапенко Н.М.*, д.пед.н., проф.; *Савченко О.П.*, д.пед.н., проф.; *Семеріков С.О.*, д.пед.н., проф.; *Симоненко Т.В.*, д.пед.н., проф.

Адреса редакційної колегії:

18000, Черкаси, бульвар Шевченка, 81,
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького,
кафедра педагогіки вищої школи і освітнього менеджменту. Тел. (0472) 33-10-96
web-сайт: <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua>
e-mail: lodatko@gmail.com

audio- and video; 6) spreading of an "electronic magazine"; 7) transmitting "hot news" and ads via the Internet.

One can identify some pedagogical conditions of e-mail in professional training [9, p. 23-24]: 1) at the very beginning of training it is necessary to break modern specialists in pairs, which include both students who have experience of using e-mail, and students who do not have this experience; 2) a teachers' training course should help students by giving them short recommendations on the use of e-mail; 3) a teacher must take into account different levels of training students and build the learning process in such a way that it should not be boring for those who makes progress and at the same time it should be encouraging for those who doesn't make progress. In short, an individual approach to learning becomes necessary; 4) a joint work should be organized during training, in which students themselves have to give some answers, using e-mail capabilities; 5) a joint discussion of problems should be organized when using e-mail.

Originality. The results given in the paper are obtained for the first time.

Conclusion. So, we come to the conclusion that in the list of all types of Internet technologies e-mail has become an indispensable tool of every teacher. At Universities it can be achieved without Internet access within the LAN. Its simplicity, compared with other technologies, the highest potential in both individualization of work with modern specialists and organizing their collective activities allow us to consider this technology to be a compulsory information education technology for a modern educational establishment. Identification and description of advantages and disadvantages of ICT use in education has perspective in terms of research of specific features of use of other Internet technologies, including blogs, podcasts, wikis, forums, chats, etc. during the formation of modern specialists' professional competence.

Key words: Internet technology, e-mail, professional competence, teaching process, a means of communication.

Одержано редакцією 20.08.2016
Прийнято до публікації 23.08.2016

УДК 378 : 37. 013] : 796

ДЕРЕКА Тетяна Григорівна,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
завідувач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
e-mail: t.dereka@kubg.edu.ua

АКМЕПОТЕНЦІАЛ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

В статті обґрунтовано актуальність визначення акмепотенціалу вищого навчального закладу в процесі формування компонентів амкологічної компетентності фахівців фізичного виховання. Проаналізовано комунікативне середовище вищого навчального закладу як акмеологічну умову формування майбутнього фахівця. Визначено параметри оцінки ефективності освітнього середовища та його складових. Охарактеризовано «суб'єкт-суб'єктну» взаємодію студента й викладача в процесі професійної підготовки фахівців фізичного виховання. Вивчено сильні сторони акмеспрямованого освітнього простору, визначено слабкі сторони процесу професійної підготовки фахівців фізичного виховання. Досліджено можливі шляхи зміни системи професійної освіти за напрямом підготовки «Фізичне виховання».

Ключові слова: акмепотенціал; вища освіта; освітнє середовище; професійна підготовка; фахівці; фізичне виховання.

Постановка проблеми. Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців залишається одним серед найважливіших питань сучасності. В останній час спостерігається переосмислення поглядів на вищу освіту та її якість. У Законі України «Про вищу освіту» якість освітньої діяльності визначається як «рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань» [1]

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема неперервної професійної підготовки перебуває в центрі уваги сучасної педагогічної науки, про що свідчать

дослідження таких вчених, як С. У. Гончаренко, Я. А. Кульбашиної, І. Т. Лещенко, Н. Г. Ничкало, С. О. Сисоєвої. Не менш актуальними є дослідження Г. М. Арзютова, Л. О. Демінської, А. П. Коноха, Л. П. Сущенко, О. В. Тимошенка, Ю. М. Шкретія присвячені проблемам освіти фахівців галузі фізичного виховання та спорту. Доволі перспективним нині є акмеологічний підхід (Б. Г. Ананьєв, М. О. Рибніков, Н. В. Кузьміна, А. О. Деркач, О. О. Бодальов, В. М. Зазикін) до професійної освіти, процесу становлення конкурентоспроможного компетентного професіонала, який дозволяє нам розкрити механізми формування фахівця фізичного виховання в процесі неперервної професійної підготовки. При цьому акмеопотенціал вищого навчального закладу в процесі формування компонентів акмеологічної компетентності фахівців фізичного виховання вивчено не достатньо, це й обумовило **мету** нашої статті.

Виклад основного матеріалу. Як зазначають О. О. Бодальов, А. О. Деркач, Н. В. Кузьміна, акмеологічні умови – задатки, загальні та спеціальні здібності, стан суспільства, умови сімейного виховання, освіта, тобто передстартовий період професіоналізму [2; 3]. Предмет акмеології освіти, за даними Н. В. Кузьміної, – це «пошук факторів, які обумовлюють різні результати навчально-пізнавальної діяльності: сім'я та сімейні стосунки в ранньому дитинстві, перший учитель і різні етапи загальноосвітньої підготовки, видатні взірці, що здійснили вплив на фахівця» [4].

Комунікативне середовище вищого навчального закладу, на думку В. О. Огнев'юка, є однією з найважливіших акме-компетентних умов формування майбутнього фахівця [5]. С. М. Мартиненко вважає характерною особливістю функціонування акмесередовища вищого навчального закладу посилення інтеграційних процесів, що передбачає поєднання різноманітних підходів, посилення взаємодії з соціально-педагогічним середовищем [6]. Дослідник зазначає, що місія сучасного вищого навчального закладу полягає у всебічному розвитку творчої особистості, що є найвищою цінністю суспільства, виявленні її талантів, здібностей особистості, збагачення інтелектуального, культурного потенціалу фахівця. На нашу думку, акмеопотенціал Київського університету імені Бориса Грінченка визначають: місія – сприяти кожному в цілісному розвитку і лідерському становленні, служити людині, громаді, суспільству, візія – розвивати корпоративну культуру лідерства, забезпечувати впровадження університетського стандарту освіти і наукових досліджень; створювати сприятливе середовище, інфраструктуру та умови для розвитку особистості, мобільності викладачів та студентів; служити територіальній громаді м. Києва. Ключовими цінностями є людина, громада, довіра, духовність, лідерство-служіння, відповідальність, професіоналізм, громадянська ідентичність [7]. Нині, актуальним є формування громадянина, компетентного фахівця, фізично і духовно повноцінної особистості з високим рівнем корпоративної та особистісно-професійної культури.

А. І. Каштанов визначає освітнє середовище сучасного закладу освіти як сукупність духовно-матеріальних умов функціонування закладу, що забезпечують саморозвиток вільної й активної особистості, реалізацію творчого потенціалу особистості. Дослідник визначив параметри оцінки ефективності освітнього середовища та його складових [8]:

- результативність діяльності навчального закладу (рівень знань і загальнокультурного розвитку студентів; ступінь привабливості освітнього закладу і освітніх послуг; ступінь засвоєння нових технологій, програм, методик; взаємодія вищого навчального закладу зі школами нового типу);
- комфортність (естетика середовища, санітарно-гігієнічні, матеріально-технічні умови; фізіологічні обґрунтування режиму роботи; наявність ситуації вибору змісту форм освіти; соціально-психологічний мікроклімат);
- забезпеченість навчальної діяльності (навчально-матеріальне обладнання, рівень нормативно-правової та організаційно-функціональної забезпеченості; характеристика кадрового потенціалу; рівень і характер управлінської діяльності).

Організація навчального процесу в освітньому акме-середовищі з використанням сучасних активних методик навчання, спрямованих на ефективний результат, передбачає не

лише передачу студентам знань, способів їх розуміння та застосування, а й досягнення найвищого результату пізнання – вміння аналізувати, синтезувати та оцінювати інформацію, що забезпечить, на наш погляд, підготовку професіонала, висококваліфікованого фахівця.

За даними О. О. Бодальова, Л. О. Рудкевич, коли в процесі навчання, студенти засвоюють знання, продемонстровані викладачами чи беруть з підручників зразки вирішення завдань, переймають знання, відтворюють навчальний матеріал, поданий викладачем, то такий метод оцінюється дослідниками як «дресирування», виховання фахівця виконавського рівня [2]. Для формування професіонала, який завдяки розвинутим у нього психічним якостям особистості досягає небувалого прориву у незвідане, відкриває нові закономірності, виявляє нові механізми, розробляє та використовує нові технології потрібні особливі акме-методи навчання, освітнє акме-середовище, вважають автори.

Під розвивальним освітнім середовищем ми розуміємо стимулюючий характер навчального процесу у вищому навчальному закладі, оптимізація «суб'єкт-суб'єктної» взаємодії студента й викладача (рис. 1).

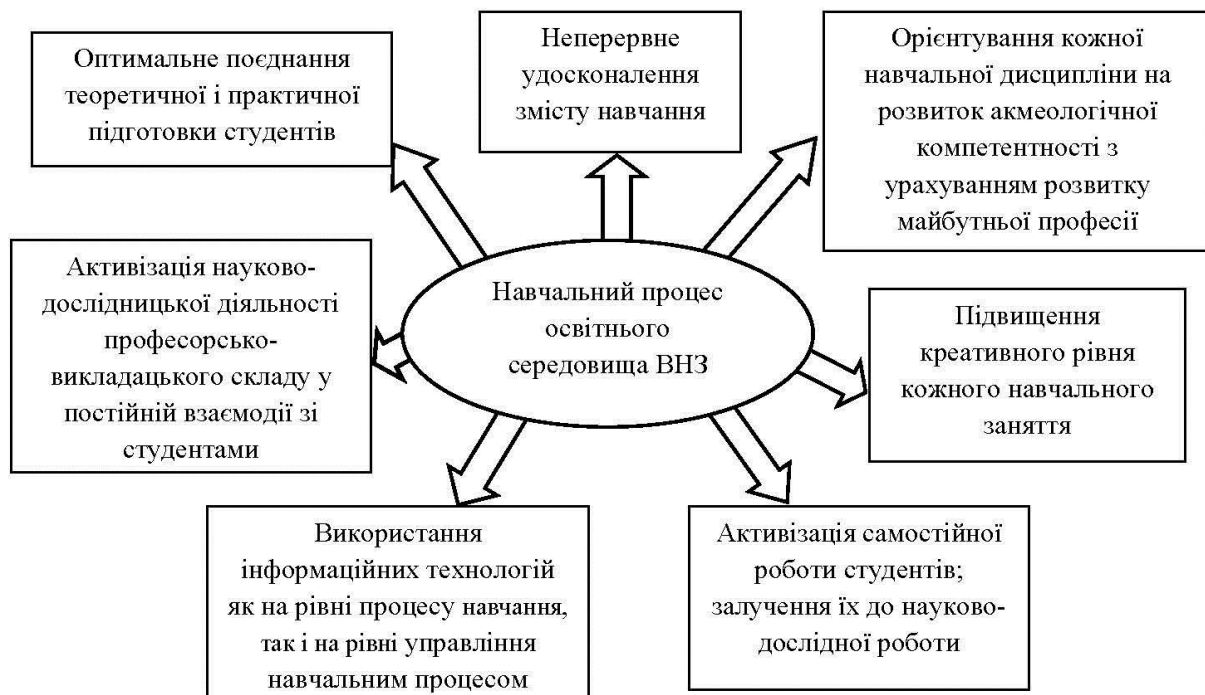

Рис. 1. Компоненти, що забезпечують акмеологічну спрямованість навчального процесу вищого навчального закладу.

На думку В. М. Гладкова, С. Д. Пожарського, акмеологічне освітнє середовище – це професійна зрілість викладачів, зовнішні та внутрішні умови й фактори впливу на формування майбутнього фахівця [9].

Таким чином, з метою визначення ефективності умов формування фахівців фізичного виховання в умовах акмеспрямованого освітнього середовища вищого навчального закладу, ми здійснили SWOT-аналіз діяльності та можливостей корегування слабких сторін розвитку діяльності викладачів кафедри фізичної культури та спортивної майстерності, які здійснюють професійну підготовку фахівців [10]. Дослідження визначили сильні сторони акмеспрямованого освітнього простору Університету Грінченка та кафедри є: відповідна педагогічна кваліфікація фахівців, які забезпечують професійну підготовку студентів спеціальності фізичне виховання; дружнє, робоче налаштування колективу кафедри фізичної культури та спортивної майстерності; ентузіазм, відповідальність та постійне самовдосконалення співробітників кафедри. На нашу думку, в умовах конкуренції на сучасному ринку праці постійне удосконалення професійної компетентності фахівців

фізичного виховання – це не тільки гарантія їх зайнятості, а й можливість досягти акмевершини професійної досконалості.

Нами також визначено слабкі сторони процесу професійної підготовки фахівців фізичного виховання: недостатній матеріальний стимул працівників; не мотивовані до професійного зростання молоді фахівці; відсутність ефективної системи професійного відбору абітурієнтів (профпридатність) до педагогічної роботи.

В результаті проведеного SWOT-аналізу нами визначено можливі шляхи зміни системи професійної освіти за напрямом підготовки «Фізичне виховання»: гарантія та забезпечення роботою випускників за фахом з відповідною оплатою; створення умов для підготовки кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, професійного розвитку, освоєння та впровадження наукових та інформаційних технологій, достатня матеріально-технічна база; тісна співпраця з дитячо-юнацькими спортивними школами, спеціалізованими навчальними закладами спортивного профілю, вищої професійної майстерності. Також нами визначено такі загрози системи професійної освіти фахівців фізичного виховання: відставання від світових стандартів ресурсного забезпечення галузі; невисока престижність професій галузі «Фізичного виховання, спорту і здоров'я людини»; низький рівень матеріального заохочення працівників бюджетного сектору даної галузі.

Важливою складовою, що стимулює розвиток акмепотенціалу вищого навчального закладу, на нашу думку, є оптимізація «суб'єкт-суб'єктної» взаємодії студента й викладача. Професійна підготовка фахівців фізичного виховання на засадах акмеології, на нашу думку, повинна здійснюватися відповідно до покликань, інтересів і здібностей студентів [11].

В результаті дослідження сучасного стану неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання нами було здійснено аналіз проведеного анкетування щодо причин, які спонукали студентів обрати професію вчителя фізичної культури.

Визначено, що найголовнішою причиною є бажання студентів виглядати спортивно, бути фізично активними та схожими на відомого спортсмена-кумира. Зазначені причини демонструють бажання молоді вести здоровий активний спосіб життя, спонукатимуть, на нашу думку, їх до регулярних занять фізичною активністю та ефективного навчання за напрямом підготовки «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини».

Наступною групою чинників, що спонукали обрати професію вчителя фізичної культури є те, що студенти відчували в собі здібності до педагогічної діяльності, мали успіхи в школі з фізичної культури та спортивні досягнення. Таким чином, середовище загальноосвітнього навчального закладу спонукало школярів обрати професію відповідно покликання, що сприятиме, на нашу думку, досягненню успіху та професіоналізму. Варто зазначити, що опитані студенти вважають не дуже значущим фактором, який вплинув на вибір професії, був приклад шкільного вчителя фізичної культури. Також опитування засвідчило, що студенти спеціальності фізичного виховання обирали професію не «за компанію», а за покликанням. Відтак, свідомо обрана професія, на нашу думку, сприятиме успішному навчанню, мотивації досягнення професійної майстерності та успіхів.

Висновок. В процесі неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання акмепотенціал вищого навчального закладу сприяє формування їх акмеологічної компетентності. Акмеологічним результатом професійної підготовки є готовність фахівця до саморозвитку у професійному середовищі та професійної продуктивної діяльності. Професійна підготовка конкурентоспроможних на вітчизняному та світовому ринках праці фахівців фізичного виховання дозволить забезпечити суспільство професіоналами, які прагнутимуть найвищого ступеня розвитку особистості(акме).

Перспективи подальших наукових розвідок полягатимуть у визначенні критеріїв сформованості акмеологічної компетентності фахівців фізичного виховання в процесі неперервної професійної підготовки на засадах акмеології.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. Назва з екрана.

2. Бодалев А. А. Как становятся великими и выдающимися? / А. А. Бодалев, Л. А. Рудкевич. – М. : Изд-во Института Психотерапии, 2003. – 287 с.
3. Деркач А. А. Акмеология: пути достижения вершин профессионализма / А. А. Деркач, Н. В. Кузьмина. – М. : РАУ, 1993. – 321 с.
4. Кузьмина Н. В. Фундаментальная акмеология как важнейший ресурс процесса повышения продуктивности образования / Н. В. Кузьмина // Проблемы освіти: збірник наукових праць. – Вип. 84. – Житомир – Київ, 2015. – С. 14–20.
5. Огнев'юк В. О. Розвиток в університетській освіті акме-компетентнісного потенціалу майбутнього фахівця / В. О. Огнев'юк // Акмеологія – наука ХХІ століття. Матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції, 17–18 лютого 2011 року. – Київ, 2011. – С. 6–9.
6. Мартиненко С. М. Педагогічна взаємодія суб'єктів освітнього простору в акмесередовищі вищого навчального закладу / С. М. Мартиненко // Проблемы освіти: збірник наукових праць. – Вип. 84. – Житомир – Київ, 2015. – С. 214–218.
7. Я – студент: навч. посіб. / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін.; за заг. ред. Огнев'юка В. О.]. – 3-є вид. зі змінами. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – С. 44–71.
8. Каштанов А. І. Педагогічні основи розвитку інноваційного середовища сучасного ліцею: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / А. І. Каштанов. – Луганськ, 2001. – 20 с.
9. Гладкова В. М. Основи акмеології: підручник / В. М. Гладкова, С. Д. Пожарський. – Львів: Новий світ, 2000. – 320 с.
10. SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій: Навчальний посібник / За ред. Л. В. Балабанової. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2005. – 301 с.
11. Дерка Т. Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання: концепція дослідження / Т. Г. Дерка // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 7(51). – С. 31–39.

References

1. The Law of Ukraine «About Higher Education» (2014) vid 01.07.2014 # 1556-VII. Retrieved 15.08.2016, from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. (in Ukr.).
2. Bodalev, A. A., Rudkevich, L. A. (2003) *How to become a great and outstanding?* Moscow: Institut Psihoterapii (in Russ.).
3. Derkach, A. A., Kuz'mina, N. V. (1993) *Acmeology: the ways of professionalism peaks achievement*. Moscow:: RAU. (in Russ.).
4. Kuz'mina, N. V. (2015) The fundamental acmeology as a major resource of the education productivity improving process. *The Problems of Education: Scientific Research Journal*, 84, 14–20. (in Ukr.).
5. Oghnev'juk, V. O. (2011) . Development of a future specialist's acmeo-competence potential in the university education space. *Akmeologhija – nauka KhKhI stolittja. Materialy III Mizhnarodnoji naukovopraktychnoji konferenciji, 17–18 ljutogho 2011 roku*. Kyjiv. (in Ukr.).
6. Martynenko, S. M. (2015) Pedagogical interaction of educational space subjects in the university acmeo-environment. *The Problems of Education: Scientific Research Journal*, 84, 214–218.. (in Ukr.).
7. Oghnev'juk, V. O., Zhyljcov, O. B., Karaman, S. O. (2015). *I am a student*. Posib (2015). In Oghnev'juk V. O. (Ed.). 3-rd. Kyiv.: Borys Ghrinchenko Kyiv University (in Ukr.).
8. Kashtanov, A. I. (2001) The pedagogical basises of modern Lyceum innovation environment development. (Ph.D dissertation) *Theses*. Lughansjk. (in Ukr.).
9. Ghladkova, V. M., Pozharskyj, S. D. (2000) *The acmeology fundamentals*. Lviv: Novyj svit (in Ukr.).
10. *SWOT-analysis as Basis of marketing strategies* (2005): Handbook. In L. V. Balabanova (Ed.). 2-rd. Kyiv: Knowledge. (in Ukr.).
11. Dereka, T. Gh. (2015) The acmeological principles of physical education specialists' continuous professional training: the concept of a study. *Teaching Science: Theory, History, Innovative Technologies*, 7(51), 31–39. (in Ukr.).

DEREKA Tetiana,

PhD in physical education and sport, associate professor

The Head of Physical Education and Sport Pedagogy Department

Faculty of Health, Physical Education and Sports, Borys Grinchenko Kyiv University,

e-mail: t.dereka@kubg.edu.ua

THE ACMEO-POTENTIAL OF UNIVERSITY IN PHYSICAL EDUCATION SPECIALISTS' PROFESSIONAL TRAINING

Abstract. *Introduction. There is actuality of higher education institution acmeo-potential estimation in the process of physical education specialists' acmeological competence components (motivation, activity, cognitive, personal) formation is substantiated in the article.*

Purpose. The communicative environment of higher education institution as an acmeological condition of the future specialist forming is analyzed.

Methods. The study of literature sources, questionnaires, SWOT-analysis.

Results. There are parameters of educational environment effectiveness and its components evaluation given: the impact of the higher education institution, comfort and training activities provision. The components that enable acmeological orientation of the educational process in higher education institution are defined. The characteristic of "subject-subject" interaction between student and teacher in the physical education specialists' professional training is given.

Originality. There are following strengths of acmeo-oriented educational environment studied: appropriate teaching qualifications of university teachers; friendly working team of professionals; responsibility and constant self-improvement of co-workers. Also there are next weaknesses of the physical education specialists' professional training process pointed: lack of financial incentive to employees; of young specialists' low motivation to professional development; the lack of an effective system of professional selection of applicants. Some possible ways of changing the system of physical education specialists' professional training are studied such as following: guarantee and ensure the work of graduates in accordance to the specialty with the appropriate payment; creating conditions for the training of qualified personnel; scientific and information technology development and implementation; sufficient material base; effective career guidance.

The current state of physical education specialists' continuous professional training is studied. It was determined that the reasons that prompted students to choose the physical education teacher profession are: to look fit and sporty; to be physically active; their success for physical culture while being at school and sport achievements.

Conclusion. The acmeological result of the professional training is the specialist's willingness to professional self-development in a professional environment and professional productive activities. There is a process of acmeological competence components forming take place while the process of physical education specialists' continuous professional training realized on the acmeology basis. The prospects of further scientific research in the physical education specialists' acmeological competence forming criteria determining in the process of continuous training.

Key words: akmeo-potential; higher education; learning environment; professional training; specialists; physical education.

Одержано редакцією 12.07.2016
Прийнято до публікації 22.08.2016

УДК 34::316.64]167.1:355.354-057.875 ДОВГИЙ Олександр Васильович,
аспірант Кіровоградської льотної академії
Національного авіаційного університету,
e-mail: adovgiy@goodex.com.ua

УДОСКОНАЛЕННЯ СТРУКТУРИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ТА ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ В КОНТЕСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ КУРСАНТІВ ЛЬОТНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті актуалізується важливість щодо удосконалення структури науково-дослідної та позааудиторної роботи в контексті формування правової культури курсантів льотних навчальних закладів. Розглядається сучасні механізми управління самостійною пізнавальною діяльністю курсантів, що створюють пріоритетні умови для підвищення ефективності освітнього процесу з позиції філософського, соціологічного, психолого-педагогічного та юридичного підходів у контексті удосконалення структури науково-дослідної та поза аудиторної роботи. У статті розкривається сутність таких понять: самостійна пізнавальна діяльність курсанта, позааудиторна робота, комбіноване (змішане) навчання

Ключові слова: правова культура; курсанти; самостійна пізнавальна діяльність курсанта; позааудиторна робота; комбіноване (змішане) навчання.

Постановка проблеми. Формування правової культури курсантів льотних навчальних закладів є прозорою динамічною системою, що володіє складною структурою. Прозорість даної системи для впливу ззовні очевидна, бо вона підлягає постійному впливу